

čia balsiai visai iškrite⁵. Pastarasis teiginys yra nieku nepagrįstas⁶. Dar blogiau tai, kad juo jau imama operuoti, darant įvairias teorinio pobūdžio išvadas apie kitus kalbos reiškinius⁷.

Laikas būtų liautis ignoruoti šią įdomią mūsų tarmių vokalizmo ypatybę ir nebeklaidinti kitų kalbininkų, ypač tų, kurie su lietuvių dialektologija mažiau apsipratę.

XIII

Mano „Lietuvių dialektologijoje“ (Vilnius, 1966 m.), p. 252. Jūkiškių kaimo šnektos instr. sing. forma *kùningum* ‘kunigu’ laikoma naujadaru su tariamai šiame krašte reliktine *u* kamieno galūne *-um* < *-umi*, plg. *sūnuṁ* < *sūnumi*. Geriau ištyrus, toks aiškinimas kelia abejonių. Forma *kùni(n)gum* vartojama ne tik Jūkiškiuose, bet plačiau šiaurinėje panevėžiškių tarmės ploto dalyje. Ji visur turima šalia įprasto įnagininko *kùni(n)gu*, tik jos vartojimo sfera ne ta pati. Šio krašto tarmės žinovo J. Šliavo tvirtinimu, forma *kùni(n)gum* turinti aliatyvo reikšmę, plg. pasakymus: *išėjo (išsimokė) kùni(n)gum* ‘išėjo (išsimokė) į kunigus, tapo kunigu’ ir *jis mirė su kùni(n)gu, palaidojo su kùni(n)gu* (ne *kùningum!*). Vadinasi, *kùni(n)gum* gali būti aliatyvo *kùningump(i)* palaikas.

Z. Zinkevičius

⁵ LKK I 190, IV 169 tt., V 179, Lietuvių kalbos tarmės (chrestomatija), 33, 35.

⁶ Plg. A. Girdenis, *Baltistica*, VII(2), 1971, 207.

⁷ J. Kazlauskas, Lietuvių kalbos istorinė gramatika, Vilnius, 1968, 17 (= *Baltistica*, II, 1966, 129; apie kirčio atitraukimą), 217 (apie *i* kamieno perėjimą į *ē* kamieną), 240 (apie *u* kamieno nukimą); В. Г р и н а в е ц к и с, Историческое развитие ударения и интонаций жемайтских говоров литовского языка (в сравнении с латышским), — Славянская и балтийская акцентология, Москва, 1964, 3 (apie kirčio atitraukimą). — J. Kazlausko pateikiamos tokios gretiminės formos, kaip *šak* (t. y. *šàk'*) || *šakv* (*Baltistica*, II 126 = Lietuvių kalbos istorinė gramatika, 13) tegalimos tik skirtingose šnektose (viena šiaurės, kita pietų panevėžiškių plote) arba yra dviejų šnektų (pietų ir šiaurės panevėžiškių sandūroje) sumišimo rezultatas, todėl, žinoma, negali rodyti, kad „dviskiemeniai žodžiai su abiem trumpais skiemenimis neturi fonologinio kirčio“ ir kad dėl to galys išnykti kirčiuotas galo balsis (!).